

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.136/2025/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Stelli-Kis Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Stelli-Kis Sándor ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek – a dr. Major Szilvia ügyvéd (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen baleseti kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 27.M.70.322/2022/74. számú ítélete ellen a felperes által 76. és 80. sorszám alatt, az alperes által 77. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárással felmerült perköltségüket a felek maguk viselik. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 200.000 (kétszázezer) forint fellebbezési illetéket, a felperes terhére eső 280.000 (kétszáznyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2025. május 6-án 27.M.70.322/2022/74. szám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2.500.000 forint sérelemdíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest,

hogy fizessen meg az alperesnek 588.525 forint perköltséget, illetve az alperest, hogy fizessen meg az államnak 163.170 forint eljárási illetéket, valamint 157.169 forint előlegezett költséget. Megállapította, hogy a fennmaradó 277.830 forint illeték és 267.611 forint állam által előlegezett költség az állam terhén marad.

[2] Az elsőfokú ítéleti tényállás szerint a felperes 2018. január 10-től állt munkaviszonyban az alperessel gépkezelő munkakörben, alaphére 2019. december 20-tól 215.000 forint volt. A felperes munkaköri leírása szerint felettése ügyvezető neve ügyvezető, akit távollétében helyettesítő személy neve helyettesít. A felperes kötelezettsége volt azon feladatok ellátása, amit felettése szóban kijelölt számára, szakmai feladatát képezte – többek között – a gépek kezelése, karbantartása, és felelős volt a kijelölt munka pontos elvégzéséért, a balesetvédelmi előírások betartásáért.

[3] A felperes a gépkezelői munkakör betöltéséhez szükséges jogosítvánnyal 2017. november 15-től rendelkezett. Az alperes 2019. május 27-én a Yanmar SV100-2 típusú mini kotrógépet a jogszabályoknak és előírásoknak megfelelően, hibátlan műszaki állapotban üzembe helyezte, használatát megkezdte. A kotrógépet a felperes több alkalommal kezelte, annak működését jól ismerte.

[4] Az alperes 2019 októberében ország megnevezése -ban hely megnevezése megnevezésű helyen részben műfüvel, részben élőfüvel fedett szabadtéri stadion műfüves pályájának telepítési munkáit végezte. Az élőfüves területen a társaság1 neve, mint alvállalkozó tevékenykedett. Az alperes és e cég között 2019. szeptember 10-én bérleti szerződés jött létre, az alperes bérbe adta a Kft.1 neve.-nek a perbeli kotrógépet, mellette egy dömpert és egy úthengert. A szerződésben a felek úgy rendelkeztek, hogy a gépeket a bérlő alkalmazottai abban az esetben használhatják, amennyiben a bérbeadó alkalmazottainak arra nincs szüksége a szerbiai kivitelezési munkák során, és erről előzetes egyeztetés történik a bérlő és a bérbeadó között.

[5] 2019 októberében az alperes alkalmazásában a stadion városneve stadionban végzett munkát a felperes, a munka irányítója – egyben testvére – tanú1 neve, munkatársa édesapja, id. felperes neve voltak. A Kft.1 neve. munkavállalójaként a stadion területén végzett munkát tanú3 neve munkairányító, valamint tanú2 neve és munkavállaló2 neve munkavállalók.

[6] A felperes és munkatársai a műfüves pálya telepítési munkáival nagyrészt végeztek 2019. október 17-én, a következő napra kisebb munkák (a műfü szélének levágása, a műfü alá apró kavics behordása) maradtak. A felperes és munkatársai munkaideje 07:00-17:00 óráig tartott, szükség szerint túlóra is előfordult. A felperes 2019. október 18-át megelőzően több alkalommal is kezelte a helyszínen a kotrógépet, azzal rakodást végzett.

[7] 2019. október 18-án az alperes és a Kft.1 neve. munkavállalói is munkát végeztek a stadion városneve stadionban. Reggel 07:00 órakor tanú3 neve azt a feladatot adta ki tanú2 nevenek és munkavállaló2 neve-nak, hogy az élőfüves pályára a munkaterület melletti közúton elhelyezett apró kavicsot a kotrógép és az alperestől bérelt dömpér segítségével hordják be az élőfüves pályára, majd tanú3 neve elhagyta a munkaterületet. Ugyanezen a napon reggel tanú1 neve arról tájékoztatta a felperest, hogy felettesüktől, helyettesítő személy nevetől azt az utasítást kapta, az úton lévő apró kavicsot a kotrógép és a dömpér segítségével át kell hordaniuk a műfüves pályára, a kotrógépet a felperes, a dömpert tanú1 neve kezelje, id. felperes neve lapátoljon és egyengessen. Az elsőfokú bíróság azt nem tudta egyértelműen megállapítani, hogy reggeltől délután 16:30-17:00 óráig ki kezelte a kotrógépet és ki vezette a dömpert.

[8] A kotrógép ideiglenes jellegű építési területen állt, amelyhez kapcsolódóan ország megnevezése -ban nincsenek szigorú szabályok a munkaterület megjelölésére és biztosítására nézve. A gép tulajdonosa nem volt köteles sárga szalaggal körül határolni a munkaterületet, de azt elővigyázatosságból megtette. A kotrógép el volt látva figyelmeztető jelzéssel (piktogrammal) a megfelelő távolság megtartása kapcsán. Az nem volt ismert, hogy a kotrógép a kavicsrakáshoz képest milyen módon helyezkedett el: szemben, szög alatt, vagy oldalt; ahogy az sem, attól milyen távolságra állt. Nem volt megállapítható, hogy a kotrógép kezelője leengedte-e a földre a deszkát (kést), amelynek funkciója a gép pozíciójának rögzítése a rakodás helyén, ily módon megakadályozva a kotrógép elmozdulását. Munkavégzés közben a gép kisebb-nagyobb hintamozgásban lehet (kereszt- vagy hosszanti irányban), amit a lánctalp talajtól való elemelkedése követhet. A nagyobb terhelés és a kar nagyobb kinyúlása esetén a hintamozgás felerősödik, a lánctalp emelkedése elérheti a 10-15 centimétert.

[9] A kotrógép maximális hatótávolsága 7,5 méter, ilyen távolságra nem lehet azt megközelíteni működés közben. Amikor a kotrógép előre vagy hátra elindul, a mozgást folyamatos szaggatott hangjelzés követi (ún. „csipogó” hang). A perbeli kotrógép „csipogóját” korábban az alperes egy munkavállalója kiiktatta (kikötötte), amit a felperes a balesetet megelőzően észlelt, de ennek nem tulajdonított jelentőséget annak ellenére, hogy gépkezelőként feladata volt a gép üzemképességének vizsgálata minden berendezését érintően.

[10] 16:30-17:00 óra körül mindkét társaság alkalmazottai munkaközi szünetet tartottak, tanú1 neve ekkor autóval elhagyta a helyszínt. A kotrógép a kavicskupac közvetlen közelében a dömpér mellett állt. tanú2 neve, munkavállaló2 neve, a felperes és id. felperes neve a két gép között álltak és beszélgettek, majd tanú2 neve felült a kotrógépre, és azt feltételezhetően nyomban elindította. E közben a felperes és id. felperes neve a kotrógép hátsó részénél álltak, illetve éppen elindultak hátrafelé a műfüves pályához. Feltételezhető, hogy a felperes még a kotrógép közvetlen közelében tartózkodott, amikor a gép hátrafelé elmozdult és ráment a felperes jobb lábfejeére. Emiatt a munkavédelmi bakancsot viselő felperes elesett, kiáltását meghallva tanú2 neve leállította a kotrógépet, és id. felperes nevel együtt felsegítették, majd gépkocsiba ültették. Azt, hogy a baleset pontosan milyen módon következett be, a jelenlévők egyike sem látta.

[11] A felperest a Egészségház neveba szállították város1 neve-ba, ahová 18:03 perckor érkeztek meg. Az orvosi lelelt szerint a felperes boka- és lábszártáji felületi sérülést szenvedett, az elsősegély részeként lábát bekötötték, és további ellátás céljából a helység nevei kórházba utalták. A tolmácsolásban tolmácsolásban segítő neve a Kft.1 neve. ügyvezetője segédkezett, aki azt mondta a felperesnek, hogy ne menjenek város2 neve - ra, mert ott „mészárolnak”. Közben az alperes ügyvezetője – akivel telefonos egyeztetés történt – felajánlotta, hogy a felperest a város3i kórházba vigyék, ott a megbeszéltek alapján már várják őt. Ennek ellenére a felperes azt kérte, testvére vigye őt gépkocsival helység neve2-re, mert város3en a családja nem tudná látogatni, így a felperes 22:29 perckor nyert felvételt a budapesti kórházba.

[12] A felperest 2019. október 18-tól a Kórház neve és Intézet neve kezelték. A balesetben a jobb láb III.-IV. lábközépcsont alapjának a törését és a jobb láb zúzott sebet, nyúzásos sérülését szenvedte el. 2019. október 25-én megműtötték, ennek során megállapították, hogy a felső ugróízület elülső tokja szétszakadt, a tallona vicularis ízület nyitva volt, a külboka csúctól lefelé foltos bőrelhalását észlelték, a cophart ízület instabil, azaz a lábat alkotó csontokat összekötő szalagokból meg nem nevezett számú elszakadt, ezek darabonkénti varrására nem volt lehetőség, ellátásuk külső rögzítéssel történt mindaddig, amíg azok össze nem hegesedtek. A felperest 2019. december 6-án engedték ki a kórházból nyitott fekvőgipsszel, amit két hónapon keresztül kellett viselnie, majd ezt követően további két hónapon át kompressziós kötést a jobb lábán. Ezen időszakban először két, majd egy bottal tudott közlekedni. A tisztálkodásában, öltözködésében, helyváltogatásában házastársa, tanú4 neve segédkezett, aki tanú1 nevevel szállította naponta sebkötözésre és gyógytornára.

[13] A felperes a baleset miatt 2019. október 18-tól 2020. március 4-ig keresőképtelen volt. 2020. február 28-án az alperes üzemorvosa gépkezelő munkakörre alkalmasnak minősítette, az alperes ezt követően könnyített munkákkal bízta meg, majd a munkaviszony 2022. február 9-én megszűnt.

[14] A felperes a balesettel összefüggésben elszenvedett sérülése maradványállapot mellett gyógyult, a nagyszámú szétszakadt szalag hegesedett, azok érdemi mozgást nem tesznek lehetővé, a gennyes-gyulladásos folyamat – amelyek a bőr átültetések, illetve a bőr megtapadásának hiányosságai miatt következtek be, és többszöri műtétet tettek szükségessé – a nagy számú kisízület porcát tönkretette, ez a járás harmóniáját érintette. A felperes esetében érdemi rekonstrukciós műtét nem jöhet számításba, guruló talpú gyógyászati cipővel lehet a járását segíteni, ami hétköznapi járásra alkalmas, de munkavégzésre nem, ugyanakkor a felperes állapotán nem, csak a komfortérzetén javítana/segítene, és a fájdalomérzetét csökkentené. A járás harmóniája a baleset következtében elveszett a másik lábon is az ép oldal terhelése miatt, ezért a másik oldali főbb ízületekben a rendellenes gerinctartás következtében az ép bal alsó végtag kis- és nagyízületeiben kopás, és a gerinc kisízületeiben kopásos betegség fog megjelenni akár négy-öt év múlva. A folyamatos gyógytornával, a rehabilitációs kezelésekkel a folyamat lassítható, de teljesen mértékben nem akadályozható

meg. Mindezekre figyelemmel a felperes baleseti eredetű munkaképesség csökkenésének mértéke 40 %-os.

[15] A felperes a perbeli munkaviszony megszűnését követően új munkáltatójánál is gépkezelő munkakörben helyezkedett el napi négy órában. Gyakran előfordul, hogy estére megfájdul, bedagad a jobb lába, a nagyobb terhelést nem bírja. Fáradékony, nem képes hosszabb sétákat, túrákat tenni, és a házimunkában, a gyermekek ellátásában kevesebbet tud részt venni. A felperesnek két gyermeke van, akik a balesetkor nyolc hónapos, illetve öt évesek voltak. A felperes betegsége alatt ellátásukban a velük együtt élő nagyszülők segítettek.

[16] A felperes a balesetet követően sokáig szedett gyógyszereket (Tramadol, Frontine, fájdalomcsillapítók, és a kórházban az első időszakban morfium), hónapokig véralvadásgátló injekciót kapott naponta, amit a felesége adott be. Jelenleg időnként szed fájdalomcsillapítókat, gyulladásgátló krémeket használ sérült lábára. Ugyanabból a cipőből mindig két méretet kell vennie, mivel a sérült lábára nagyobb méret kell, továbbá a lába esztétikailag is maradandóan károsodott. A felperes házastársa 2019. szeptember 25-től munkaviszonyban állt a társaság² neve-nél heti 20 óra részmunkaidőben, amely a felmondásával 2019. december 30. napjával szűnt meg. tanú⁴ neve emellett magánháznál alkalmi takarítást is végzett hétköznaponként, ebből szintén jövedelme származott. A megbízásokat 2019. november 30. napjával szintén felmondta, mert a család úgy ítélte meg, hogy a munkavégzés mellett nem tudná a felperes teljeskörű ápolását, gondozását ellátni. A felperes házastársa 2020. március 26-tól ismételten ugyanezzel a kft.-vel létesített munkaviszonyt heti 40 óra teljes munkaidőre. tanú⁴ neve a felperes keresőképtelenségének megszűnéséig munkát nem végzett, jövedelemszerző tevékenységet nem folytatott.

[17] Az elsőfokú bíróság a keresetet részben találta alaposnak, melyben a felperes a 2019. október 18-án elszenvedett munkahelyi balesetével összefüggésben 1.000.000 forint gondozási költség mint kártérítés, 5.000.000 forint sérelemdíj és ezen összegek 2022. március 10-től számított késedelmi kamata megfizetésére tartott igényt az alperessel szemben. Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) és (2) bekezdésére, 167. § (1) és (2) bekezdésére, 171. § (1) bekezdésére, és a 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:43. § a) pontjára, 2:52 § (1) – (3) bekezdésére, és 6:534. § (1) bekezdésére, valamint a munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény I.1., 2., 3. és II.2., 4., 5. pontjára alapította.

[18] Rögzítette, az alperes azt nem vitatta, hogy a felperes 2019. október 18-án munkahelyi balesetet szenvedett, azt ki is vizsgálta és felvette a munkabaleseti jegyzőkönyvet. Ellenkérelmében sem hivatkozott arra, hogy a baleset és az ebből eredő sérülés, illetve kár nem áll okozati összefüggésben a munkaviszonnyal. tanú¹ neve, id. felperes neve és tanú² neve tanúk egybehangzó vallomása alátámasztotta, hogy a baleset nem a munkaidő lejártá után, hanem a munkaközi szünetben történt, amelyet követően a

munkavállalók folytatni kívánták az aznapra kiadott munkát. Ezért bizonyítottnak találta, hogy a felperest az alperesnél fennállt munkaviszonyával összefüggésben érte a munkahelyi baleset és szenvedett sérüléseket, erre figyelemmel a sérelemdíj iránti igény is összefüggésben állt a munkaviszonnyal.

[19] A felelősség alóli mentesülés körében az alperes hivatkozása alapján az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt esetkört vizsgálta, amely három együttes feltételt fogalmaz meg és bármelyik hiányában nincs lehetőség az objektív kártérítési felelősség alóli mentesülésre. Utalt a bírói gyakorlatra (EBH2018.M.20., BH2000.422.) miszerint az ellenőrzési kör fogalmaként minden olyan objektív tény és körülményt értékelni kell, amelynek kialakítására a munkáltatónak lehetősége van, vizsgálva a baleset közvetlen okát és az ahhoz vezető egész munkafolyamatot, a munkamódszer megválasztását, a munkaeszközöket, mivel ezek biztosítása a munkáltató kötelezettsége, arra befolyással ráhatással rendelkezik. Hangsúlyozta, a munkáltatónak számolnia kell a telephelyen kívüli veszélyforrásokkal.

[20] Nem fogadta el az alperes érvelését, miszerint a munkaterületen kívül esett az a rész, ahol a kavics felrakódását végezték, mivel nem csak az alvállalkozó által telepített élőfüves, hanem az alperes által telepített műfüves pályához is erről a külső területről kellett hordani a kavicsot. Az ellentmondásos tanúvallomások alapján nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a baleset napján a balesetet megelőzően tanú2 neve, vagy a felperes dolgozott-e a kotrógépen, ugyanakkor az egyértelmű a tanúvallomások alapján, hogy a felperes a megelőző napokban a stadion városneve stadionban munkát végzett a kotrógéppel. A bérleti szerződés alátámasztotta, hogy az alperes és a Kft.1 neve. munkavállalói megosztva használták a kotrógépet és a dömpert a perbeli időszakban. A kotrógép az alperes tulajdonát képezte, a kezelése a felperes feladata volt, a munkaterület fogalma pedig nem szűkíthető le kizárólag arra a helyre, ahol az adott munkafolyamatot a munkáltató utasítása szerint a munkavállalóknak végezniük kell. Abba beletartozik az a terület, ahol az előkészítés, a befejező munka, illetve az egyedi munkáltatói utasítások alapján az egyes részfeladatok teljesítése történik. tanú1 neve az alperesi munkáltató nevében utasította a felperest a kotrógép kezelésére a munka irányítójaként. Mindezek alapján megállapította, az alperes az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem mentesülhetett a felelősség alól, a balesetet és a kárt a munkáltató ellenőrzési körébe eső körülmény okozta, amellyel számolni kellett, és elvárható volt, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje.

[21] A baleset mechanizmusának vizsgálatával azt a következtetést vont le, hogy a perbeli baleset oka nem a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása volt, így az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem mentesülhetett a munkáltató a kárfelelősség alól. A baleset bekövetkezésnek lefolyása, az azt megelőzően történtek annak ellenére nem voltak a perben kétséget kizáró módon megállapíthatóak, hogy a felek által indítványozott valamennyi bizonyítást lefolytatta. A tanúk mindegyike úgy nyilatkozott, nem látta pontosan milyen módon következett be a baleset, ugyanakkor a felperes saját elmondása sem volt következtetlenségektől mentes. Mivel tanú2 neve tanú a felperessel egyezően nyilatkozott, a tényállás alapjául a felperes személyes meghallgatása során előadottakat fogadta el, miszerint a gép mellett állva beszélgettek mindannyian és a gép le volt állítva. A felperes személyes meghallgatása során nem vitatta, hogy a baleset úgy történt, ahogy az a munkabaleseti

jegyzőkönyv d) pontjában rögzítésre került. Így elfogadta azt az állítást, hogy miután befejezték a beszélgetést, tanú2 neveszel megbeszélték, hogy ő felrakja a maradék homokot, ami három-négy méterrel a kotrógép előtt volt. Ezután kollégája beindította a gépet, amíg a felperes a gép mellett állt a nyitott ajtó mellett. Hárman egyszer elindultak hátrafelé, közben a gép megmozdult és ráhajtott a lábára, amikor a kotrógép mögött átellenben indult el a műfüves pálya felé. Id. felperes neve tanú a felperessel lényegében egyezően adta elő a balesetet megelőzően történeteket, és a baleset körülményeit, így azt, hogy a beszélgetés befejezését követően nyomban történt a baleset, miközben távolodtak a kotrógéptől. Ezeknek ellentmondott tanú2 neve tanú vallomása, akinek állítása szerint maximum 10 perc telhetett el a balesetig ahhoz képest, hogy befejezték a beszélgetést, és nem rögtön történt a baleset. munkavállaló2 neve tanú – aki nem látta a balesetet – büntetőeljárás során tett vallomása, miszerint a dömperral elment rakodni, és ezalatt történhetett a baleset – nem felelt meg a felperes, édesapja, és tanú2 neve által elmondottaknak sem. tanú3 neve és tanú1 neve nem voltak jelen a baleset bekövetkeztekor a helyszínen.

[22] A tartalmukat tekintve teljes mértékben egymásnak ellentmondó vallomásokra és nyilatkozatokra figyelemmel különös jelentőséget tulajdonított a ügynökség neve szakértői ügynökség részéről eljáró tanú5. neve gépészeti-igazságügyi szakértő szerbiai büntetőeljárás során adott, 2021. július 30-án kelt véleményének, amelyre vonatkozóan tanúként is meghallgatásra került a szakértő. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 306. §-a alapján a büntetőeljárásban keletkezett külföldi szakvéleményt okiratként vette figyelembe, a szakértőt pedig tanúként hallgatta meg a vizsgálat során észlelt tényekről. tanú5. neve tanú megállapította, nem volt ismert, hogy a kotrógép a kavicsrakáshoz képest milyen módon helyezkedett el, ahogy az sem, a gép kezelője leengedte-e a földre az úgynevezett deszkát, amivel rögzíteni lehetett a gépet, illetve a felperes milyen távolságra volt a kotrógéptől. Nem derült ki az, hogyha a kotrógép hátrafelé mozgott, mekkora volt az elmozdulás, és a hangjelző berendezés („csipogó”) üzemképes állapotban volt-e a baleset bekövetkeztekor. A felperes megsérülésének lehetőségeit vizsgálva azt állapította meg, hogy nagyobb a valószínűsége annak, miszerint a felperes közvetlenül a kotrógép mögött állt, és sérülése a kotrógép hátrafelé mozgása miatt következett be. Ez esetben viszont a felperesnek nem kellett volna ott tartózkodnia, mivel, ha a motor dolgozik, erős hangot ad ki és ez elég ok, hogy ne közelítsék meg, illetve működés esetén a mozgást folyamatos szaggatott hangjelzés is követi. Viszont mivel a kabinnal együtt a visszapillantók is forognak, a kotrógép kezelője nem látja a kotrógép és a láncotlak hátsó részét.

[23] A szakértő tanúkénti meghallgatásakor egyértelműsítette, nem tudta pontosan megállapítani a sérülés keletkezési mechanizmusát, a baleset bekövetkezésének folyamatát, hogy akkor történt-e a baleset, amikor a gép rakodott, vagy miután azt befejezte. Viszont a kotrógép el volt látva figyelmeztető jellel, ami megtiltja annak megközelítését működés közben. Az alperes nem lett volna köteles sárga szalaggal körbekeríteni az ideiglenes munkavégzési területet, ennek mégis eleget tett. A markoló kezelőjének, amennyiben érzékeli, hogy más személyek a munkaterület közelében tartózkodnak, kötelessége figyelmeztetni őket a távolodásra. A markoló maximális hatótávolsága 7,5 méter, e távolságra másik személy nem közelítheti meg a működésével érintett területet; de ha ezt meg kell tenni, arra nem kerülhet sor hátulról. A támasztólábakkal a markolót rögzíteni kell a talajhoz az elmozdulás megakadályozása végett, és ez esetben a markoló nem tud hátrafelé mozogni. A tanú arra következtetett, hogy a felperes a markoló mögött állt, és a markoló hátrafelé történő

mozgása közben sérült meg. Mivel a markoló hátrafelé rendkívül lassan haladt, ezért valószínűsíthető, hogy a sérült a közvetlen közelében tartózkodott, ugyanakkor szakképzett gépkezelőként a felperesnek tudnia kellett, hogy tilos a markoló közelében tartózkodni üzemelés közben.

[24] Mivel a balesetkor jelenlévők nem számoltak be arról, hogy a markoló „csipogó”, szaggatott hangot hallatott, viszont tanú5. neve tanú megállapításai szerint nagy valószínűséggel a markoló tolatása során következett be a baleset, a felperes és tanú1 neve tanúk vallomása alapján az elsőfokú bíróság bizonyítottanak találta, hogy a kotrógép hangjelző berendezése üzemképtelen volt a baleset idején. tanú1 neve tanúvallomása alapján azt is bizonyítottanak találta, hogy a felperessel észlelték azt, hogy a kotrógép „csipogója” üzemén kívül van, vissza tudták volna kapcsolni, de nem gondolták, hogy szükséges lenne, a felperesnek „ez így megfelelt”. A felperes azt is elismerte, nem hívta fel erre e körülményre tanú2 neve figyelmét.

[25] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a baleset nagy valószínűséggel úgy következett be, hogy miután a felperes és a többi dolgozó befejezték a beszélgetést, tanú2 neve – akarva vagy akaratlanul – az általa pozícionálni elmulasztott kotrógépet elindította, az hátrafelé megindult, és a kotrógép közvetlen közelében a hátsó lánctalp mellett tartózkodó, illetve onnan épp elmozdulni készülő felperes jobb lábára a géppel ráhajtott. Mindezek alapján az alperes a munkabaleseti jegyzőkönyvben helytállóan állapította meg, hogy a baleset egyrésről a sérült, másrésről tanú2 neve gépkezelő figyelmetlensége miatt történt. tanú2 neve, amennyiben a gépet pozícionálta volna, illetve a gép elindítása előtt meggyőződött volna arról, hogy a veszélyes térben senki nem tartózkodik, s felhívja a jelenlévők figyelmét arra, hogy megkezdje a munkavégzést, így távolodjanak el a területről, majd erről meggyőződik, a baleset valószínűleg elkerülhető lett volna. Ezért tanú2 neve szabályszegései függetlenül attól, hogy büntetőjogi felelőssége nem nyert megállapítást, közrehatottak a baleset bekövetkezésében, ahogy a felperes súlyosan gondatlan magatartása is. A felperes ugyanis bár tudott arról, hogy a gép figyelmeztető hangjelzése nem működik, erre nem hívta fel tanú2 neve gépkezelő figyelmét, illetve szakképzett gépkezelőként gyakorlata volt a perbeli és hasonló gépek kezelésében, így tisztában kellett lennie azzal az alapvető szabállyal, hogy tilos a markoló közvetlen közelében tartózkodni üzemelés közben, a veszélyes teret mégis megközelítette anélkül, hogy erre utasítást kapott volna. Ilyen körülmények között a felperesnek felróható az, hogy a kotrógép közvetlen közelében beszélgetett és amikor tanú2 neve beült a gépbe, a felperesnek számolni kellett volna azzal, hogy a kezelő elkezdje a munkavégzést. Emiatt sokkal körültekintőbben kellett volna eljárnia, és haladéktalanul távozni a markológép hatóköréből. Nyilvánvalóan tisztában volt azzal is, hogy a kotrógép háta mögé a kezelőfülkéből a gépkezelő nem lát, így a gép beindításakor nem hátrafelé kellett volna elhagynia a veszélyes teret, ahogy a felperes maga is úgy nyilatkozott a kormányhivatal előtt, hogy véleménye szerint tanú2 nevenek nem volt tudomása a tartózkodási helyéről.

[26] A fentiek értékelése alapján arra a megállapításra jutott, a baleset oka nem a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása volt, ezért az alperes az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján sem mentesülhetet a balesettel összefüggésben keletkezett károk és sérelemdíj megtérítési kötelezettsége alól. Az alperes nem hivatkozott az Mt. 167. § (2)

bekezdésében foglalt kármegosztás alkalmazására, nyilatkozataihoz a bíróság kötve volt a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdése, valamint az ítélkezési gyakorlat (BDT2021.4421., Pfv.IV.20.272/2022., Mfv.VIII.10.043/2022.) alapján. Ezért a jogalap körében azt állapította meg, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felperes egészségkárosodásával összefüggő kárainak megtérítéséért.

[27] Rögzítette, az egészségkárosodás mértékének, maradandóságának, a felperes gondozásra szorultságának és időtartamának megítélése igazságügyi orvosszakértői bizonyítást igényelt. A gondozási költségtérítés mint kártérítési igény tekintetében a felperes arra hivatkozott, hogy a kórházból történt hazabocsátását követően négy hónapig fekvőgipszet, kompressziós kötést viselt a lábán, ez időszak alatt segítségre szorult a tisztálkodásban, öltözködésben, helyzetváltoztatásban, orvoshoz és gyógytornára történő kísérésében. Házastársa emiatt munkáját végezni nem tudta, munkaviszonyát megszüntette és havonta 250.000 forint, összesen 1.000.000 forint nettó jövedelemtől esett el. Az alperes vitatta tanú4 neve házastárs korábban elért jövedelmének összegét, a felperes azonban felhívás ellenére házastárs kieső jövedelmére hivatal neveának igazolása, tanú1 neve és tanú4 neve tanúvallomásán túl további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Mindezek alapján azt állapította meg, a felperes nem bizonyította, hogy házastárs milyen összegű jövedelemben részesült a munkáltatójától, illetve alkalmi munkáiból.

[28] tanú4 nevenak a bizonyítékok szerint a balesettel összefüggésben egyébként sem négy hónapig keletkezett kieső jövedelme, mivel a felperes kórházban tartózkodása alatt betegszabadságon volt, amelyre távolléti díjban részesült és 2019. december 30-ig saját elmondása szerint is a munkáltatójától még díjazásban részesült. A peradatok szerint 2020. március 6. napjától, amikor is megszűnt a felperes keresőképtelen állománya, már nem kellett otthon gondozni a felperest, így a házastárs kieső jövedelme legfeljebb a 2019. december 31. és 2020. március 4-e közötti időszakot érintette. Különösebb nehézségek nélkül (volt munkáltató megkeresése, bérjegyzékek csatolása, M30-as adóadatlap csatolása) bizonyítható lett volna a munkaviszonyból megszerzett korábbi jövedelem, illetve az alkalmi megbízásokból elérhető jövedelem. E körben kétséget kizáró bizonyítékként önmagában tanú4 neve tanúvallomása nem volt elfogadható, azt más perbeli bizonyíték nem támasztotta alá.

[29] Utalt arra is, hogy többszöri felhívás ellenére a felperes nem terjesztette elő a kirendelt igazságügyi orvosszakértőnek feltenni kért kérdéseit, holott a gondozásra szorultság és ennek időtartama szakértői bizonyítást igényelt. A Pp. 308. § (2) bekezdése alapján hivatalból a bíróságnak nem volt kötelessége és lehetősége a felperes gondozási szükségleteivel, időtartamával kapcsolatosan kérdéseket intézni a szakértőhöz. Mindezek alapján nem lehetett megállapítani, hogy a felperes a perben mennyi időn át, napi hány órában szorult gondozásra, és indokolt volt-e emiatt a házastársának felmondani munkahelyén, így jogalapjában és összecszerűségében alapos volt-e a kártérítési követelés, ezért a gondozási költségtérítés, mint kártérítés iránti keresetet elutasította.

[30] A sérelemdíj jogcímén előterjesztett 5.000.000 forint igényt a felperes a Ptk. 2:43. § a) pontjában foglalt testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértésére alapította. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes tényállásban rögzített sérülései maradványállapot mellett gyógyultak, a nagy számú szétszakadt szalag hegesedett, ami érdemi mozgást nem tesz lehetővé, a lábsont szalagjai, porcai súlyos károsodása miatt annak mozgása beszűkült, „a járás harmóniája végleg elveszett”. Guruló talpú gyógyászati cipővel lehet járásán javítani, de állapotában javulás nem várható, valamint idő előtti ízületi kopásos betegség fog megjelenni a felperesnél az ép bal oldali végtagjában és a gerinc kis ízületeiben, amely folyamat nem akadályozható meg. Mindezek alapján a baleseti eredetű munkaképesség csökkenés mértéke 40 %-os, viszont a szakértői vélemény cáfolta az alperes hivatkozását, hogy a baleset utáni helység neve2-re történő felutazás során a felperes trombózt szenvedett volna. A szakértő azt is kifejtette, hogy nyúzásos sérülések esetén a korrekciós műtéteknél a bőr megtapadási esélyei általában 40-60 %-osak, így, ha korábban került volna sor a felperes operációjára, akkor is maximum 60 %-os lett volna az esély a sikerre, illetve a felperesnél egyébként is több alkalommal kellett bőrátültető műtetet végezni. Indítványozott kérdések hiányában a szakértő nem tett megállapításokat a felperes mindennapi élettevékenységeiben és munkavégzésében való korlátozottsága, a baleseti sérülésből eredő maradványállapota körében.

[31] tanúl neve és id. felperes neve tanúk vallomása alátámasztotta a felperes előadását a lábának fájdalmasságára, amire a felperes gyakran panaszlik, amikor megerőlteti azt vagy többet dolgozik. tanú4 neve tanú megerősítette, hogy a felperes sokáig szedte gyógyszereit, jelenleg is szed Tramadolt, fájdalomcsillapítót, Flector port szed, és lábát Flector krémmel gyakran keni, mert az minden este fáj és bedagad. Megerősítette továbbá, hogy a felperesnek nyugatót kellett szednie a balesete miatt lelki megrázkódtatás okán majdnem egy éven keresztül, és hosszabb ideig véralvadásgátló injekcióval kellett kezelni. Alátámasztotta azt is, hogy a felperes mozgékony ember volt, focizott, sokat játszóterezett a gyerekekkel, a baleset óta fáradékony, nem képes hosszabb sétákra túrákra, focizni már nem tud, és a korábbiakkal szemben segíteni a házimunkában, illetve a gyerekek körül.

[32] Figyelembe vette a felperes személyes előadását, miszerint napi négy órában gépkezelőként dolgozik, vagyis korábbi munkakörét továbbra is el tudja látni a baleseti sérülései ellenére. A sérelemdíj összegének meghatározása kapcsán rámutatott, a felperesnek az Alaptörvény II. cikkében meghatározott élethez és testi épséghez való joga, azaz az egyik leglényegesebb személyiségi joga sérült, nem csupán időlegesen, hanem véglegesen a maradandó egészségkárosodás okán. Értékelte, hogy a jogsértést az alperes nem szándékosan és nem is súlyos gondatlansággal követte el, az alperes részéről munkavédelmi szabályszegés nem volt megállapítható, ilyenre a felperes nem hivatkozott. A munkáltatói kárfelelősség objektív volta miatt ugyanakkor a felróhatóság hiánya nem zárta ki az alperes sérelemdíj fizetési kötelezettségét. A jogsértésnek a felperes életvitelére, jogsértést megelőző foglalkoztatására gyakorolt hatása körében a felperes személyes előadását, tanúl neve, idősebb felperes neve és tanú4 neve tanúk vallomását vette figyelembe. A sérelemdíj összegét növelő tényezőként értékelte, hogy a felperesnek nagyfokú fájdalmakat kellett átélnie, amely bár jelentősen enyhült, az jelenleg is előfordul, és az minden területen megnehezíti életét. Értékelte, hogy a felperes négy és fél hónapig volt a balesettel összefüggésben keresőképtelen, és állapota romlásának megakadályozására a mai napig szükséges rendszeresen gyógytornát végeznie. Figyelembe vette a 40 %-os baleseti eredetű

munkaképesség csökkenést, azt, hogy a felperesnek két kiskorú gyermeke van és a megállapított mozgáskorlátozottság mellett a szabadidő gyermekekkel való aktív eltöltésében, illetve a hobbijában, a labdarúgásban is korlátozott. Az összecszerűséget csökkentő tényezőként értékelte a sértetti vétkes közrehatást, a felperes által megvalósított, balesettel összefüggő munkavédelmi szabályszegéseket, a felperes figyelmetlenségét, amelynek körében súlyos gondatlansága volt megállapítható, azt, hogy a felperes szakmájában bár részmunkaidőben, de el tudott helyezkedni gépkezelőként. Ezeket mérlegelve 2.500.000 forint sérelemdíjat talált arányban állónak a bekövetkezett hátrányokkal, amelynek összegét az ítélelhozatali értékvizonyok alapján határozta meg.

[33] A pernyertesség-pervesztesség arányát a felperesre terhesebben, 37 % - 63 %-os mértékben állapította meg, és erre figyelemmel döntött a perrel felmerült költségek viseléséről.

A felperes fellebbezése

[34] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes teljes kereset szerinti marasztalását kérte perköltségigény érvényesítése mellett.

[35] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást pontatlanul és hiányosan állapította meg. A kotrógép, valamint az ott tartózkodók helyzetét, a baleset bekövetkezésének körülményeit illetően személyes előadását édesapja tanúvallomása megerősítette. Több tanú vallomása, a baleseti jegyzőkönyv, a fényképfelvételek is azt támasztják alá, hogy a munkagép és a kavicsrakás akként helyezkedett el, hogy a kotrógép szemben állt a kavicsrakással kb. 2-3 méterre, a kotrógép kezelője a deszkát a földre helyezte, ő maga a gép mellett állt a többiekkel együtt, ahol tanú2 neve már a kabinban ülve fogyasztotta a kávéját. Mindezek értelmében a kotrógép és a saját helyzete, mozgása pontosan ismert és rekonstruálható.

[36] Tekintettel arra, hogy sérelemdíjával, annak csökkentő tényezőjével összefüggésben munkavédelmi szabályszegéseket, figyelmetlenséget, súlyos gondatlanságot állapított meg az elsőfokú bíróság, lényeges és perdöntő műszaki kérdés az, hogy a munkagép pontosan melyik „üzemi állapotban” okozhat kilengést, hintázást, vagy mozgást, amelynek során bekövetkezhetett a baleset, illetve van-e olyan központi irányítási felület, indítókar/gomb, amelynek már az indítás előtt kibiztosítására, elmozdítására van szükség ahhoz, hogy a kotrógép beindítható legyen. Mindez elsődlegesen műszaki kérdés, az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében azonban elmulasztotta e körben a tájékoztatást. Így a Pp. 373. §-a alapján indítványozta a fellebbezés mellékleteként csatolt műszaki tartalmú leírás bizonyítékként történő elfogadását. E szerint a kabin ajtajának az oldalán egy piros kupakos kar látható, amelynek funkciója, hogy függőleges állapotban blokkolja a gép bármilyen mozgását. Ahhoz, hogy az indítást követően bármilyen mozgást a kotrógép végre tudjon hajtani, szükséges, hogy a kart a kotrógép kezelője leengedje.

[37] Emiatt vétkes közrehatás, munkavédelmi szabályszegés, és így súlyos gondatlanság esetében nem állapítható meg, mivel amíg kávéztak a gép mellett, addig a kezelővel közösen töltötték a szünetet, noha a kezelő már a kabinban ült. A kotrógép beindítása önmagában még nem jelentheti azt az elvárható magatartást, amit esetében az elsőfokú bíróság sérelemdíj csökkentő tényezőként értékelt, különösen úgy, hogy azt tudta, a kotrógép kezelője mielőtt leereszti a biztosítéki kart, azelőtt körültekintően meggyőződik arról, hogy társai kellő távolságra eltávolodtak-e. A mozgásának iránya, azaz, hogy hátrafelé haladt, azt támasztja alá, hogy a kotrógépnek előre kellett volna elmozdulni a kavicskupaccal szemben.

[38] Az elsőfokú bíróság a „csipogó” kikapcsolásának észlelését hátrányára rótta fel, holott nem a „csipogó” működésének hiánya jelenti a baleset közvetlen okát, hanem a kezelő által elmulasztott körültekintés. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy tanú2 neve akarva, vagy akaratlanul elindította az általa pozicionálni elmulasztott kotrógépet, és ugyan a tényállás tekintetében bizonytalanságot jelölt meg, mégis ebből konkrét következtetésekre jutott, amikor megállapította, hogy a kotrógép ezáltal hátrafelé megindult és azzal jobb lábára hajtott. A „pozicionálni elmulasztott” nem jelenti a biztonsági kar kioldását, az a kotrógép mozgásának irányával függ össze. Az elsőfokú bíróság kifejtette az ítélet [61] bekezdésben, hogy a kezelő figyelmetlensége miatt került sor a balesetre, ezért megalapozatlan bárminemű közrehatására történő megállapítás, hiszen életszerűtlen egy olyan fizikai jelenlétet számonkérni, ami a pontosított tényállás alapján körvonalazódni látszik.

[39] Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak a gondozási költségtérítés mint kártérítési igényt, holott az orvosi szakvélemény és a zárójelentés, továbbá személyes előadásában és valamennyi tanú egyértelműen nyilatkozott ebben a körben. Nem vitatottan négy hónapig fekvőgipszet, illetve kompressziós kötést viselt a lábán, mely időszak alatt kizárólag a házastársa volt a segítségére, aki a munkáját emiatt nem tudta végezni, amit a tanúk megerősítettek. A KSH adatai alapján 2020-ban a havi minimálbér 161.000 forint, a garantált bérminimum összege havi 210.600 forint volt.

[40] A Kúriának az ítéleti bizonyosság elméleti és gyakorlati kérdéseit taglaló összefoglaló véleményében kifejtettek alapján a perbeli bizonyítási eljárást követően a bizonyítékok közvetlen vizsgálatával, a racionális gondolkodás útján, a logika szabályai szerint az elutasított kártérítési igénye megalapozottságára vonatkozó következtetés vonható le. Átlagos ismeretekkel és élettapasztalatokkal rendelkező, racionális módon gondolkodó ember számra nem merülhet fel kétség arra nézve, hogy amennyiben négy hónapon belül az ágyhoz kötött házastársat kell gondoznia bárkinek, akkor értelemszerűen nem tud semmilyen más (külső jövedelmet biztosító) munkát végezni. A kártérítés összecszerűségének kérdése, tekintettel arra, hogy a jogalap megalapozott, alacsonyabb bizonyossági fokon is megállapítható lehetett volna az életvitel úgynevezett tapasztalati tételei alapján. Nyilvánvaló az, ha egy kereső van a családban, aki a baleset miatt kiesik a rendszerből, akkor a másik házastársnak kell dolgozni a kieső munkabér pótlásáért, kivéve, ha e személy azért nem tud dolgozni, mert a kiesőt kell ápolnia. Ennek okán indifferens az, hogy a bizonyítási teher

ellenére bizonyította vagy sem a házastársa jövedelmét. A kieső és pótlendő jövedelem olyan ténykérdés ebben az esetben, amit különösebben indokolni nem szükséges. Az lehet kérdéses, hogy ennek mértéke, hol és hogyan határozható meg, de teljes elutasítása elfogadhatatlan és megalapozatlan döntés.

[41] Emellett a kifejtetteket irányadónak tekintette a sérelemdíj összegének megalapozatlan csökkentését alátámasztó érveléseként is, és kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a sérelemdíj utáni kamatkövetelést elutasító döntés jogi indokolását.

Az alperes fellebbezése

[42] Az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a teljes kereset elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[43] Indokolásul előadta, hogy álláspontja szerint a baleset oka a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása volt, így az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján mentesül a munkáltató a balesettel összefüggésben keletkezett károk és sérelemdíj megtérítésének kötelezettsége alól. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokból, így a tanúvallomásokból és az okiratokból helytelen következtetéseket vont le. Egyes tanúk vallomását értékelte, másokat figyelmen kívül hagyott, holott elismerte, ellentmondásosak a vallomások és a szembesítés sem vezetett eredményre.

[44] Az elsőfokú bíróság a felperesnek felróhatóként állapította meg, a felperes nem tartózkodhatott volna a kotrógép közvetlen közelében, számolnia kellett volna azzal, hogy a kezelő elkezd a munkavégzést, és tudta azt, a kezelő a fülkéből a gép háta mögé nem lát, ezáltal pontos tartózkodási helyét sem láthatta, így nem hátrafelé kellett volna elhagynia a gép veszélyes terét. A felperesnek tudomással kellett bírnia arról, hogy a sofőrnek szándékában áll elkezdni a munkát, hiszen együtt beszélgettek tanú2 neve-vel. A felperes nem vitatottan gépkezelői végzettséggel rendelkezett, és mivel a perbeli géppel dolgozott, a gyakorlatban is ismerte a szabályokat, az elsőfokú bíróság e tényt mégsem kellő mértékben értékelte. Tudta a felperes azt is, hogy a gépet megközelíteni szigorúan tilos 7,5 méternél közelebb, tisztában volt azzal, hogy a „csipogó” nem működött, e körben jelentéstételi kötelezettsége volt, mivel a „csipogó” balesetvédelmi funkcióval szolgált. Így a felperes passzív, beletörődő magatartásával közreműködött a baleset előidézésében, tudata átfogta azt a tényt, nem várhatja el, hogy a „csipogó” hang felhívja a figyelmét a veszélyre, de ennek nem tulajdonított jelentőséget.

[45] Figyelembe kell venni, hogy tanú2 neve tevékenységét a szerb büntetőeljárásban vizsgálták, ahol a felelősségét nem állapították meg. Ellenben megállapítást nyert a felperes felelőssége gépkezelői végzettségére, illetve súlyosan gondatlan magatartására tekintettel.

[46] Tévesen nem fogadta el helytálló érvelésként az elsőfokú bíróság, hogy a baleset helyszíne a munkaterületen kívül esett. Ennek igazolására fellebbezéséhez csatolta a perbeli munkáról készített ajánlatot és a megrendelő részére ténylegesen végzett munkák felsorolását. Ellentmond az elsőfokú bíróság okfejtése a szerb rendőrség által felvett jegyzőkönyvnek, amelyben megállapításra került, hogy nem munkaterületen következett be a baleset. A felperesnek és a tanúknak sem volt nyilatkozata előkészítő, illetve befejező munkafeladatokra a baleset helyszínét illetően, és e körben nem is kapott egyedi utasítást a felperes. A perben becsatolt térkép alapján igazolást nyert, hogy nem volt keresnivalója a felperesnek a gép működési területén.

[47] Az sem állapítható meg egyértelműen a tanúk és a felperes személyes meghallgatását követően, hogy a baleset munkaidőben történt, hiszen a nyilatkozatok nem voltak összhangban egymással.

[48] A felelősség viszonylatában az elsőfokú bíróság a szerb szakértő által levezetettek alapján értékelte a lánc talpas gép mozgását, de a szakértői is csak valószínűsítette ezt. Így helytelen logikai következtetéssel helytelen eredményre jutott az elsőfokú bíróság, amikor mindezekre alapozva nem úgy foglalt állást, hogy egyedül a felperes hatott közre a baleset bekövetkezésében, sőt, ő maga volt annak kiváltó oka, amit el is ismert. A szakértő nem tudta rekonstruálni a baleset összes körülményét, a szakértő tanúvallomásának idézésével az elsőfokú bíróság is csak azt rögzítette, nagy a valószínűsége annak, hogy a felperes közvetlenül a kotrógép mögött állt és sérülése a kotrógép hátrafelé mozgása miatt következett be. A munkáltató részéről egy adott károsító körülmény akkor nem elhárítható, ha a munkáltató átlagos erőfeszítéssel, a technika átlagos eredményének felhasználásával nem befolyásolhatta e körülmény bekövetkezését vagy kiküszöbölését. A balesetet a felperes kizárólagos súlyosan gondatlan magatartása okozta, amit a munkáltató semmilyen formában nem tudott elhárítani, hiszen a csatolt térképen jól látható a baleset helyszíne messze (kb. 50 méterre) volt a munkaterülettől, amelyen a felperes dolgozott aznap. A baleset helyszínén sem előkészítő, sem utómunkálatok nem voltak. Emiatt a munkáltató kártérítési felelőssége megalapozottan nem állhat fenn.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[49] Érvelése szerint a felperes megalapozatlanul kérte a tényállás kiegészítését. Az igazságügyi szakértő helyesen foglalt állást úgy, hogy a baleset pontos körülményeit nem lehetett maradéktalanul megállapítani és rekonstruálni. Ezt az sem segítette elő, hogy a felperes személyes előadása és a tanúk vallomása egymásnak ellentmondó volt. A baleset időpontja 2019. október 18-a 17 óra 30 perc után volt, tekintettel arra, hogy az első orvosi intézkedés a gépkocsival történő közlekedéssel a baleset helyszínétől számított 8 percre lévő egészségügyi intézményben 18 óra 03 perckor megvalósult. Az ettől eltérő felperesi és tanúvallomásokban tett állítások nem megalapozottak. A felperes a „csipogó” működésének

hiányával tisztában volt, hiszen a baleset napján a gépet megelőzőleg ő használta, ahogy azt is tudta, hogy 7,5 méter a gép hatóköre, azon belül tartózkodni tilos.

[50] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kotrógép ideiglenes jellegű építési területen állt, és bár nem volt köteles, elővigyázatosságból mégis körbe kerítette a területet figyelemfelhívás miatt sárga szalaggal. A felperesi állásponttal szemben a „kávészás” sem egyértelmű, hogy megtörtént, hiszen a meghallgatott személyek másként nyilatkoztak. Így az is megkérdőjeleződik, hogy hol tartózkodtak a jelenlévő személyek a géphez képest. tanú2 neve nem keveredett ellentmondásba magával, mivel valamennyi meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a kotrógép nem változtatott helyet, erre a munka elvégzésénél nem volt szükség.

[51] Hangsúlyozta, hogy a felperesi közrehatás megtörtént, hiszen a rendszeres évi munkavédelmi oktatás alapján, továbbá a gépkezelői végzettsége alapján is tudomása volt a felperesnek arról, hogy a gép közelében 7,5 méternél közelebb nem lehet jelen.

[52] Tény az, hogy a gép indítása kétlépcsős, első lépésben a biztosító karnak (piros kupakos karnak) nyitott állásban kell lennie, ekkor a gép mozgásra, munkavégzésre nem képes, csak járó motornál lehet a kart lezárni, ami a munkavégzés és menetelés alapvető feltétele. Mivel a kotrógép indulása minimum 7 másodpercet vesz igénybe, illetve a baleset a felperes lábfejét szemből érintette, így a felperes háttal nem állhatott. A gép indulását rendkívül nagy zaj előzi meg, így amennyiben a felperes mögött történt az esemény és a gép elindult volna a hátsó irányba, ezt a felperesnek észlelnie kellett volna.

[53] Mindezek igazolására két videófelvételt csatolt beadványához mellékletként, ami alátámasztja, hogy amíg a kar nincs fent, el sem lehet indítani a gépet, viszont az nem igaz, hogy a piros kupakos kar blokkolja a gép bármilyen mozgását. A videó azt is alátámasztja, hogy a leggyorsabb indítás esetén is 5 másodpercre van szükség a gép megmozdulásához.

[54] A felperes tévesen kifogásolta a műszaki szakértői bizonyítás elmaradását, e körben szakértő kirendelését nem indítványozta. Az alperes a szerbiai szakértő véleményében foglaltakat elfogadta és nem helytálló a felperes állítása a baleset működési mechanizmusával kapcsolatban.

[55] A „csipogó” kiiktatása a felperes munkakörén belül eső körülmény, a munkavédelmi előírásoknál jóval közelebb volt a felperes a géphez, mint az megengedhető volt. A felperes szakképesítése és munkavédelmi oktatás ellenére cselekedett a perbeli módon, munkaidő után tartózkodott a gépnél, amikor az már nem volt indokolt, és mindez nem is a munkaterületének minősült.

[56] A baleset nem a kezelő figyelmetlenségére vezethető vissza, a baleset a kezelő mögött történt, így a kezelő nem láthatta munka közben, hogy honnan-hová megy a felperes és nem is volt elvárható, hogy a munkagép mögötti területet figyelje.

[57] A gondozási költségtérítés körében a felperes igénye megalapozottságát nem bizonyította, így azt, hogy a házastársa munkaviszonyából és alkalmi megbízásaiból milyen összegű jövedelemre tett szert korábban. Az elsőfokú bíróság alperesi vitatást követően nem fogadta el kétséget kizáró bizonyítékként tanú4 neve tanúvallomását, mivel azt más adat nem támasztotta alá. A felperes teljes mértékben passzív volt a kirendelt igazságügyi orvosszakértőt illetően, ahhoz csak az alperes intézett kérdéseket, így utóbb a döntés megalapozottságát nem is kifogásolhatja. A felperes által hivatkozott kúriai összefoglaló vélemény az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolja, az tényyszerű új információt nem tartalmaz.

A másodfokú bíróság döntése

[58] A fellebbezések nem alaposak.

[59] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és döntésével érdemben is egyetértett a másodfokú bíróság azzal együtt, hogy annak indokolását részben – a gondozási költség körében előterjesztett kereseti kérelem elutasítása körében – kiegészítette.

[60] tanú1 neve, idősebb felperes neve, továbbá tanú2 neve tanúk vallomására figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a baleset nem munkaidőn kívül történt, az a munkaközi szünetet követően a munkavégzés folytatása közben következett be. A baleset helyszíne a munkaterület része volt, mivel a munkáltató által kiadott utasítás alapján munkaköri feladatként a kavics felrakódását itt kellett a munkavállalóknak elvégezni.

[61] Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában a Pp. 346. § (5) bekezdésének megfelelően részletesen számot adott a bizonyítékok értékeléséről, az tartalmazza a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt egyes tényállításokat nem talált bizonyítottnak. Az így kifejtettekkel teljes mértékben egyetértve állapítható meg, hogy a perbeli baleset bekövetkezésében a felperes felróható magatartása is közrehatott, mivel a munkaközi szünetet befejezve a kotrógéptől hátrafelé, keresztben közlekedve kívánta elhagyni a helyszínt, miközben tudnia kellett, hogy a kezelőfülkéből a gépkezelő ezt nem észlelheti. Ugyanakkor miután a balesetben a gépkezelő magatartása is

közrehatott, ilyenként értékelhető szabályszegéseit az elsőfokú bíróság ugyancsak helyesen rögzítette, az alperes az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja alapján a felelősség alól nem mentesülhetett. Ebben a körben azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy a gépkezelő magatartását az alperes oldalán kellett értékelni, figyelemmel kellett lenni arra, hogy a munkavégzést az alperes munkavállalója irányította, a munkavégzés az alperes munkaeszközével történt, annak szabálytalan működtetéséről – a „csipogó” kiiktatásáról, vagyis a hangjelzés hiányáról – a munka irányítója is tudott. Mindezek alapján az alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben nem lehetett azt megállapítani, hogy a felperes kizárólagos, elháríthatatlan magatartása vezetett a baleset bekövetkezéséhez.

[62] A kártérítési felelősség jogalapját érintően a másodfokú eljárásban a felek által kért utólagos bizonyításnak a Pp. 373. §-ában foglalt feltételei nem álltak fenn. A fél ugyanis új bizonyítási indítványt, illetve bizonyítási eszközt csak akkor terjeszthet elő, ha azt az új tényállításának bizonyítására teszi, vagy a korábban hivatkozott tény bizonyítására szolgál, feltéve, hogy az később jutott tudomására, vagy később keletkezett. Ilyen körülmény azonban a markológép működtetési folyamatára a perbeli esetben nem állt fenn, az nem minősült műszaki szakértői kérdésnek sem, ahogy a baleset helyszínének munkaterületként való értékelésére sem az alperes szerződéses partnerével fennálló jogviszonyának viszonylatában került sor.

[63] A gondozási költség kapcsán egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a károkozással kapcsolatos költség indokoltsága, a rászorultság és időtartamának meghatározása szakértői kérdésnek minősül. A perben a felperesnek a gondozásra vonatkozó kérdése nem volt a kirendelt igazságügyi orvosszakértőhöz, amely körülményt az elsőfokú bíróság helytállóan értékelt a Pp. 307. § (2) bekezdésére és 308. § (2) bekezdésére figyelemmel a szakértői kirendelés során. Ezen kívül a kiiktatás ellenére a felperes részéről a kár összegének bizonyítása sem történt meg, holott marasztalásra csak a kár bizonyítása és nem becslés alapján kerülhet sor a kártérítési perben. Ugyanakkor a másodfokú bíróság azt is hangsúlyozza, hogy értelmezése szerint a felperes nem gondozási költséget érvényesített a perben az alábbiakra figyelemmel.

[64] Az Mt. 171. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállaló hozzátartozójának a károkozással összefüggésben felmerült kárát is. A munkáltató egészségkárosodásért fennálló kártérítési felelőssége összepszerűségének egyes kérdéseiről szóló 3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 11. pontja szerint a károsulttal közös háztartásban élő hozzátartozó a kárát – annak jellegétől függően – önállóan, vagy a perben félként érvényesítheti a munkáltatóval szemben. A munkáltató kártérítési felelőssége a munkavállaló hozzátartozójával [Mt. 294. § (1) bekezdés b) pont, ezzel megegyező Ptk. 8:1. § (1) bekezdés] szemben járulékos jellegű [Mt. 171. § (1) bekezdés]. A károsulttal közös háztartásban élő hozzátartozó a munkavállaló személyéhez kötött tevékenységekhez (ápolás, gondozás, szállítás stb.) közvetlenül kapcsolódó kárait – ideértve az ellenérték nélkül végzett munka értékét – perben állás és a károsult engedményező nyilatkozata nélkül érvényesítheti. Ettől eltérően az egyéb kárát (pl. ápolás miatt elmaradt jövedelem) önállóan, a perben félként érvényesítheti.

[65] A felperes gondozási költségtérítés, mint kártérítési igény címén a házastársa kieső jövedelmét kívánta érvényesíteni arra hivatkozással, hogy ápolása miatt a házastársa négy hónapig nem tudott keresőtevékenységet végezni.

[66] E körben a keresetőségi jog kérdésköre, mint perindítási jogosultság (perbeli legitimáció) tisztázása merül fel, ami a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis arra: a felperest megilleti-e, és éppen a felperest illeti-e meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. A keresetőségi jog (igényérvényesítési jog) kérdése ugyanis azt fejezi ki, hogy a felperesnek van-e olyan joga vagy jogos érdeksérelme, ami közvetlenül őt érinti, az érvényesített anyagi jog közvetlenül őt illeti meg, azt alappal követelheti magának (BH2024. 301.). A keresetőségi jog hivatalból vizsgálendő körülmény, a perindításon túli, az érvényesíteni kívánt joggal közvetlenül összefüggő konkrét érintettséget kíván meg, a keresetőségi jog hiányának megállapítása esetén a bíróság az ügyben ítélettel dönt, és a keresetet elutasítja (BH2025. 198.).

[67] Mindezekből következően a perbeli esetben már a keresetőségi jog hiánya is önmagában a felperes házastársa kieső jövedelmének gondozási költségtérítés, mint kártérítési igény címén előterjesztett kereseti kérelem elutasítását eredményezi, ezért sem volt alapos a felperes fellebbezése a gondozási költségtérítés körében.

[68] A másodfokú bíróság a sérelemdíj tárgyában sem találta alaposnak a felperes fellebbezését. Az Mt. 9. § (1) bekezdése értelmében a munkavállaló személyiségi jogainak megsértése esetén a Ptk. 2:42-54. §-a, illetve a 2:52. § (2), (3) bekezdése, illetve a 2:53. §-a alkalmazandó. A sérelemdíj az emberi személyiség értékminősége változásának kompenzálására hivatott, és a Kúria az Mfv.II.10.237/2019/4. számú eseti döntésében arra mutatott rá, hogy abban az esetben állapítható meg, amennyiben a személyiséget jellemző helyzet a korábbihoz képest hátrányosan változik meg. Figyelembe kell venni a sérelemdíj összegének meghatározásakor, hogy a sérelemdíj a személyiségi jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő kompenzációja, amely jellegét tekintve egy kárpótlás, egy elégtétel kíván lenni az elszenvedett nem vagyoni hátrányért.

[69] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, mérlegelése szempontjait rögzítette, a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelte a felperest ért baleset következményeket, figyelemmel volt arra, hogy az a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát milyen körben sértette. Értékelte azt, hogy a felperesnek a sérülésből adódóan nagyfokú fájdalmat kellett átélnie, több hónapon át (négy és fél hónap) keresőképtelen volt, és azt a következményt, hogy a mai napig gyógytornára van szüksége az állapotának fenntartásához, viszont korábbi munkakörének betöltésére gyógykezelésének befejezését követően alkalmas maradt. Ugyancsak értékelte a sérelemdíj összegének meghatározásakor a felperes családi körülményeit, hogy két kiskorú gyermeke van, és a bekövetkezett baleset következménye hatással van a gyermekeivel való időtöltésre, illetve akadályozza hobbijának a gyakorlásában is. Ugyanakkor nem lehetett eltekinteni a

felperes sértetti vétkes közrehatásától sem, amely a sérelemdíj mértékének meghatározásakor csökkentő tényezőként jelenik meg a bírói gyakorlat alapján (Mfv.X.10.064/2020/4., BH2021. 143.). E szempontokat a felperes szabályszegéseit illetően az elsőfokú bíróság helyesen vette számba ítéletében, és foglalt állást úgy, hogy ez a súlyosan gondatlan magatartás is hozzájárult a baleset bekövetkeztéhez.

[70] A felperes egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésének következtében az életminősége nem vitatottan hátrányos megváltozott. Az említett körülményeket és a felperes egyéni helyzetét értékelve az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét a felperes egészséghez való jogának sérelme alapján a felperes életvitelében bekövetkezett hátrányokkal arányban állónak találta a másodfokú bíróság is, ezért annak felemelésére nem látott lehetőséget.

[71] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegét, ahogyan azt a [91] bekezdésben kifejtette az ítélelhozatali értékviszonyok alapján határozta meg. A bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj összegének megállapítása vagy a balesetkori értéken kamattal együtt történik, vagy pedig az ítélelhozatali értékviszonyok alapján kamat nélkül (PJD2017. 3.). Mindezek alapján tehát a sérelemdíjjal kapcsolatos kereseti kérelmet teljes mértékben elbírált a elsőfokú bíróság, tehát a kamattal kapcsolatos kereseti követelésről is döntött a bírói gyakorlatnak megfelelően úgy, hogy mivel az összegnek a meghatározása az ítélelhozatali értékviszonyoknak megfelelően történt, ezért külön ezután kamat nem járt.

[72] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rendelkezés

[73] A másodfokú eljárásban a fellebbezett érték 6.000.000 forint volt (felperes: 2.500.000+1.000.000, alperes: 2.500.000). A fellebbezések nem vezettek eredményre, így a pernyertesség aránya a másodfokú eljárásban 42-58%-ban alakult a felperesre terhesebben. A felek a másodfokú perköltségigényüket a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint jelentették be, a felperes 450.000 forint + áfa, azaz 571.000 forint, az alperes 600.000 forint összegben. A másodfokú bíróság a részleges pernyertességi arányokat a perbeli esetben nem tekintette jelentős mértékű eltérésnek arra figyelemmel, hogy a kártérítés iránti per egyrészt olyan követelés iránt is folyt, amelynek összegszerű megítélése bírói mérlegeléstől függött (sérelemdíj), és a felszámított összegek is közel azonosak voltak. Így a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján határozott úgy, hogy egyik fél sem köteles másodfokú perköltség megtérítésére.

[74] A felperes a pervesztes rész vonatkozásában (3.500.000 forint) lerótt 280.000 forint fellebbezési illetéket, ugyanakkor a Pp. 525. § (1) bekezdése szerinti munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán azt a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli, így a tévesen lerótt illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 80. § (1) bekezdés j) pontja alapján az adóhatóságtól visszaigényelheti. Az alperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárással felmerült illeték viselésére, amelynek mértéke 46. § (1) bekezdése alapján az eredménytelen fellebbezésével érintett követelésrészszel (2.500.000 forint) számolva alakult. Tájékoztatja a másodfokú bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetni. Közleményként fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltábla megnevezését, a Fővárosi Ítéltábla e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Amennyiben az alperes az illetéket annak esedékességekor nem fizetik meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie. Az illetékfizetési kötelezettség esedékességéről az Itv. 78. § (4) bekezdése rendelkezik.

Budapest, 2025. október 30.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró